

Ερευνητική Εργασία (Project)

«Διαβάζοντας Καζαντζάκη»

ΓΕΛ ΜΟΙΡΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-13

Α' ΤΑΞΗ

Μαθητές :

1. Γιαννούτσος Δημήτρης
2. Μηλάτος Γιώργος
3. Μπαστάκης Γιώργος
4. Ξαγοραράκη Ηρώ
5. Σασσάνη Ανδριάννα
6. Τσικριτσάκη Μαρία

Διδάσκουσα: Βέρα Δακανάλη

Περιεχόμενα :

1. Πρόλογος	σελ.3
2. Προβληματική του Θέματος.....	σελ. 4
3. Μεθοδολογία.....	σελ. 4
4. Βιογραφικό υλικό.....	σελ. 5
5. Η υπόθεση του έργου “Ο Χριστός ξανασταυρώνεται”.....	σελ.9
6. Περιγραφή και ανάλυση φράσεων του έργου.....	σελ.12
7. Αποφθέγματα Καζαντζάκη και σχολιασμός.....	σελ.13
8. Επίλογος.....	σελ.14
9. Μουσείο Καζαντζάκη – Φωτογραφικό Υλικό.....	σελ.15
10. Βιβλιογραφία.....	σελ.17

Πρόλογος :

Κατά την διάρκεια της ερευνητικής εργασίας η ομάδα μας ασχολήθηκε με την ζωή, την μόρφωση και το έργο του μεγάλου Κρητικού συγγραφέα Νίκου Καζαντζάκη. Το έργο του Νίκου Καζαντζάκη έχει σημειώσει ευρεία διάδοση και έχει βρει μεγάλη απήχηση στις ψυχές των ανθρώπων. Το λογοτεχνικό έργο του κρητικού συγγραφέα απέκτησε παγκόσμια φήμη και παραμένει κλασικό και επίκαιρο, πράγμα που οφείλεται στο στέρεο φιλοσοφικό υπόβαθρο, στη λογοτεχνική μορφή του και στην πλοκή που κρατά πάντα σταθερά ζωνρό το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Ιδιαίτερη βάση δώσαμε σε πληροφορίες που μας ενημερώνουν για τα ταξίδια που έχει κάνει σε όλο τον κόσμο σε τόπους και ιδέες, αλλά και για την ζωή του. Κατόπιν, μελετήσαμε το μυθιστορήματα του «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται». Έπειτα από την ανάγνωση του έργου προσπαθήσαμε να συμμαρτυρήσουμε την νοοτροπία του συγγραφέα εντοπίζοντας την ιδιαίτερη ανάλυση του σχετικά με τα διάφορα χωρία του βιβλίου όπου προβάλλονται διάφορες αξίες της καθημερινής ζωής, όπως είναι η δικαιοσύνη, η προσφυγιά και η ισότητα. Επίσης, προσεγγίσαμε τους χαρακτήρες, τα μηνύματα που προκύπτουν, την τεχνική και την αφήγηση του Καζαντζάκη.

Ο Νίκος Καζαντζάκης ήταν Έλληνας μυθιστοριογράφος, ποιητής αλλά και θεατρικός συγγραφέας. Γεννήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης στις 18 Φεβρουαρίου 1883. Το φθινόπωρο του 1902, ο Καζαντζάκης πηγαίνει στην Αθήνα για σπουδές στη Νομική Σχολή.

Την ίδια χρονιά εμφανίζεται στα γράμματα με το πρώτο του μυθιστόρημα «Όφης και κρίνο». Τον Οκτώβριο του 1907, φεύγει για το Παρίσι, όπου συνεχίζει τις σπουδές του στη Νομική Σχολή, ενώ συγχρόνως παρακολουθεί τις παραδόσεις του φιλοσόφου Ανρί Μπερξόν στο College de France. Ήταν ένα πολυσυλλεκτικό πνεύμα ο Καζαντζάκης.

Ασχοληθήκαμε με αυτό το project επειδή θέλαμε να τονώσουμε το ενδιαφέρον μας για την λογοτεχνία. Επίσης ασχοληθήκαμε και με τη φιλοσοφία του Νίκου Καζαντζάκη και σχολιάσαμε κάποιες φράσεις του. Ο Νίκος ήταν διαχρονικός, επίκαιρος και είχε πολλές αξίες. Οφείλουμε ως Κρητικοί να γνωρίσουμε τον

πνευματικό του κόσμο, τις αξίες του και τα έργα του που είναι η κληρονομιά μας. Ήταν πολυγραφότατος και είχε οξύ πνεύμα.

Σχετικά με το θέμα του έργου μας «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», το οποίο διαδραματίζεται στη Λυκόβρυση, ένα ελληνικό χωριό της Ανατολής, υπάρχει το έθιμο να γίνεται η αναπαράσταση των Παθών κάθε επτά χρόνια. Το μυθιστόρημα αυτό θίγει αξίες όπως τον ανθρωπισμό, αγάπη για τον συνάνθρωπό, θέμα αλληλεγγύης και συνεργασίας. Επίσης στο βιβλίο φαίνονται και καλές και κακές συμπεριφοράς ανθρώπων.

1. Προβληματική του θέματος

Αφού διαβάσαμε το μυθιστόρημα «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», εστίασαμε στο να συγκεντρώσουμε τα χωρία που μας κέντρισαν το ενδιαφέρον. Στα χωρία αυτά, παρατηρήσαμε την έντονη αντίθεση μεταξύ καλού αλλά και κακού ήρωα, αλλά και τις αξίες τις οποίες αναφέρει μέσα στο μυθιστόρημα όπως η δικαιοσύνη, η πίστη στο Θεό, η ελευθερία, η ισότητα, η αγνότητα, ο ελληνισμός και η προσφυγιά.

1.1. Μεθοδολογία

Με σκοπό να φέρουμε εις πέρας αυτή την ερευνητική εργασία, ακολουθήσαμε κατά βήμα μια σειρά εργασιών με την οποία θα βρίσκαμε περισσότερες πληροφορίες για την ζωή του αλλά και για το έργο του μεγάλου αυτού συγγραφέα με τον οποίο και ασχοληθήκαμε σε αυτή την έρευνα (project). Η βασική μας πηγή πληροφοριών για την ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη ήταν το διαδίκτυο. Ολοκληρώνοντας την εργασία μας αρχίσαμε να διαβάζουμε το μυθιστόρημα «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», ώστε να ανακαλύψουμε την έντονη αυτή αντίθεση μεταξύ των καλών και των κακών ηρώων. Επίσης είχαμε σκοπό να αναλύσουμε τα διάφορα χωρία που αναφέρονται μέσα στο βιβλίο παρουσιάζοντας κάποιες καθημερινές αξίες.

2. Βιογραφικό υλικό :

Παιδικά και εφηβικά χρόνια (1883-1902)

Ο Νίκος Καζαντζάκης γεννήθηκε στο Μεγάλο Κάστρο (Ηράκλειο), την πρωτεύουσα της τουρκοκρατούμενης Κρήτης, στις 18 Φεβρουαρίου 1883. Στα έξι του χρόνια γνωρίζει τη ζωή της προσφυγιάς, εξαιτίας της επανάστασης του 1889, οπότε η οικογένειά του καταφεύγει στον Πειραιά για έξι μήνες.

Πίσω στο Ηράκλειο, ο Νίκος φοιτά στο δημοτικό σχολείο, όμως η κανονικότητα της παιδικής του ζωής διακόπτεται και πάλι το 1897. Με την έκρηξη της τελευταίας κρητικής επανάστασης, η οικογένεια Καζαντζάκη εγκαθίσταται στη Νάξο, όπου παραμένει για δύο περίπου χρόνια. Ο Νίκος ξεκινά τις γυμνασιακές του σπουδές στη γαλλική Εμπορική Σχολή του Τιμίου Σταυρού, την οποία διοικούσαν Φραγκισκανοί μοναχοί. Μαθαίνει γαλλικά και ιταλικά και αρχίζει να γνωρίζει την ευρωπαϊκή λογοτεχνία, κυρίως όμως έρχεται σε επαφή με το δυτικό πολιτισμό.

Το 1899, μετά την αποκατάσταση της ειρήνης, η οικογένεια επιστρέφει οριστικά στο Ηράκλειο, όπου ο Νίκος περατώνει τις γυμνασιακές του σπουδές, το 1902.

Οι σπουδές, τα πρώτα ταξίδια και οι μεγάλοι δάσκαλοι (1902-1909)

Το φθινόπωρο του 1902, ο Καζαντζάκης πηγαίνει στην Αθήνα για σπουδές στη Νομική Σχολή. Το Δεκέμβριο του 1906, παίρνει με άριστα το δίπλωμα του διδάκτορος από την Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου. Την ίδια χρονιά εμφανίζεται με το πρώτο του μυθιστόρημα «Όφης και κρίνο». Για ένα διάστημα εγκαθίσταται στην Αθήνα και συνεργάζεται ως χρονογράφος στην εφημερίδα Ακρόπολις.

Τον Οκτώβριο του 1907, φεύγει για το Παρίσι όπου συνεχίζει τις

σπουδές του στη Νομική Σχολή, ενώ συγχρόνως παρακολουθεί τις παραδόσεις του φιλοσόφου Ανρί Μπερζόν στο College de France. Στο Παρίσι το 1908 γράφει την πραγματεία “ Ο Φρειδερίκος Νίτσε εν τη φιλοσοφία του δικαίου και της πολιτείας, την οποία ολοκληρώνει το 1909. Παράλληλα, ασχολείται και με τις λογοτεχνικές του συγγραφές.

Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του, περιηγείται για ένα περίπου μήνα τη Φλωρεντία και τη Ρώμη και διαμένει για λίγο στο Ηράκλειο. Σύντομα, όμως αποφασίζει να εγκατασταθεί οριστικά στην Αθήνα.

Μιλώντας για την πρώτη του σύζυγο, και για τις θέσεις του στο υπουργείο

Από τον Απρίλιο του 1910, εγκαθίσταται στην Αθήνα και λίγο αργότερα ξεκινά η συμβίωση του με τη Γαλάτεια, με την οποία θα στεφανωθεί ενάμιση χρόνο αργότερα.

Το πρόβλημα του βιοπορισμού παραμένει έντονο. Ο συγγραφέας δεν αποδέχεται το διορισμό του στη θέση του γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας και προσπαθεί να εξασφαλίσει ένα εισόδημα ως μεταφραστής ή επιδίδεται σε ποικίλες επιχειρήσεις. Στους Βαλκανικούς πολέμους, κατατάσσεται ως εθελοντής και υπηρετεί στο ιδιαίτερο γραφείο του πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου.

Η γνωριμία του με τον Σικελιανό το 1914, ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο πνευματικών αναζητήσεων. Οι δύο φίλοι μελετούν μαζί και περιηγούνται την Ελλάδα. Από το Φθινόπωρο του 1917 μέχρι τον Ιανουάριο του 1919, ο Καζαντζάκης ταξιδεύει στην Ελβετία. Λίγο μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, διορίζεται γενικός διευθυντής του Υπουργείου Περιθάλψεως και εργάζεται για τον επαναπατρισμό των Ελλήνων του Καυκάσου.

Η πολιτική ωρίμανση και η σύλληψη της Ασκητικής (1920-1924)

Η ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920 σήμανε το τέλος της υπηρεσίας του Καζαντζάκη στο Υπουργείο Περιθάλψεως. Απογοητευμένος από τις πολιτικές εξελίξεις και από τη δολοφονία του φίλου του Ίωνα Δραγούμη, ο συγγραφέας πηγαίνει για ένα μήνα στη Γερμανία (Ιανουάριος 1921).

Επιστρέφοντας, απομονώνεται στην Κηφισιά μαζί με τον φίλο του Κ. Σφακιανάκη και δουλεύει την τραγωδία ΧΡΙΣΤΟΣ. Στη συνέχεια, ταξιδεύει στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, και όταν εξασφαλίζει συνεργασία με τον εκδότη Δ. Δημητράκο, φεύγει για τη Βιέννη. Παραμένει εκεί το καλοκαίρι, αφοσιωμένος στη συγγραφή. Η παράξενη δερματοπάθεια που εμφανίζεται στο πρόσωπό του, την οποία ο γιατρός Στέκελ χαρακτήρισε ως "μάσκα της σεξουαλικότητας", γίνεται αφορμή για να μελετήσει τις θεωρίες του Φρόυντ.

Από το φθινόπωρο του 1921, εγκαθίσταται στο Βερολίνο. Δουλεύει την ΑΣΚΗΤΙΚΗ, παρακολουθεί το συνέδριο των Αναμορφωτών της Παιδείας, γνωρίζεται με τον «πύρινο κύκλο» της Ραχήλ Λιπστάιν και περνά στον αστερισμό του Λένιν. Το καλοκαίρι του 1923, περιηγείται τη Γερμανία και επισκέπτεται τη γενέτειρα του Νίτσε. Αρχές του 1924, ταξιδεύει στην Ιταλία και παραμένει στην Ασίζη μέχρι τον Απρίλιο.

Η επιστροφή και η Οδύσσεια (1924-1925)

Λίγο μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, ο Καζαντζάκης γνωρίζει την Ελένη Σαμίου, τη γυναίκα που έμελλε να τον συντροφέψει στην υπόλοιπη ζωή του. Ωστόσο, δεν θα παραμείνει για πολύ στην Αθήνα. Τον Ιούλιο του 1924, πηγαίνει στην Κρήτη και τον Αύγουστο παραθερίζει στο ερημικό ακρογιάλι του Λέντα μαζί με την Ελένη, μελετώντας Όμηρο, Γκαίτε και Αισχύλο.

Στο Ηράκλειο παραμένει έναν ολόκληρο χρόνο. Ξεκινά τη μεγαλόπνοη σύνθεση της ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ και πιθανότατα συγγράφει το ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ. Επιπλέον, σχεδιάζει, χωρίς επιτυχία, παράνομη πολιτική δράση, γεγονός που προκαλεί τη σύλληψη και την εικοσιτετράωρη κράτησή του στην Ασφάλεια Ηρακλείου.

Τον Ιούλιο του 1925, επιστρέφει για λίγο στην Αθήνα, αλλά δεν αργεί να φύγει ξανά για ένα ταξίδι στα νησιά του Αιγαίου. Σ' αυτό το ταξίδι, θα ανακαλύψει στην Αίγινα τον τόπο της μελλοντικής του εγκατάστασης.

Ταξιδεύοντας στον κόσμο (1925-1933)

Από τον Οκτώβριο του 1925, ξεκινά για τον Καζαντζάκη μια μεγάλη περίοδος ταξιδιών σε όλο τον κόσμο. Σε κάθε ταξίδι του συλλέγει εικόνες, ιδέες και εμπειρίες, τις οποίες ενσωματώνει σε κάθε επόμενη επεξεργασία της ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ.

Ως το 1933, επισκέπτεται, τρεις φορές τη Σοβιετική Ένωση και δύο την Ισπανία. Επίσης, ταξιδεύει στην Ιταλία, την Αγγλία, την Κίνα, την Πελοπόννησο, την Κύπρο, την Παλαιστίνη, την Αίγυπτο και το Σινά, ενώ διαμένει στο Γκόττεσγκαμπ της Τσεχοσλοβακίας για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Τα ταξίδια και η εντατική εργασία θα τον βοηθήσουν να αντέξει το θάνατο των γονιών του (1932). Οι ρυθμοί του είναι πυρετώδεις: γράφει σενάρια για τον κινηματογράφο, ποίηση, συνθέτει δραματικά έργα, μυθιστορήματα στα γαλλικά, συντάσσει εγκυκλοπαιδικά και γλωσσικά λεξικά και σχολικά βιβλία, αρθρογραφεί σε ελληνικές και ρωσικές εφημερίδες, μεταφράζει σημαντικά λογοτεχνικά κείμενα αλλά και παιδικά αναγνώσματα.

Η ερημιά της Αίγινας (1933-1939) :

Επιστρέφοντας από την Ευρώπη τον Απρίλιο του 1933, ο Καζαντζάκης πηγαίνει στην Αίγινα, τον τόπο που είχε ήδη διαλέξει για μόνιμη εγκατάσταση. Εξακολουθεί να δουλεύει την ΟΔΥΣΣΕΙΑ και συγχρόνως συνθέτει τα κείμενα για τις ΤΕΡΤΣΙΝΕΣ του, μεταφράζει Δάντη, Κοκτώ, Χάουπμαν, Σαίξπηρ, Πιραντέλο, Γκαίτε και γράφει τις ταξιδιωτικές του εντυπώσεις, θεατρικά έργα και μυθιστορήματα στα γαλλικά.

Το 1936 ξεκινά να χτίζει το δικό του σπίτι στο νησί και ένα χρόνο αργότερα εγκαθίσταται με την Ελένη, πριν ακόμη τελειώσουν οι εργασίες. Από την Αίγινα φεύγει σπάνια, για να ταξιδέψει (Ιαπωνία-Κίνα, Ισπανία, Αγγλία) ή για να επιβλέψει την έκδοση της ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ (1938).

Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος και η εμπειρία της μεταπολεμικής Ελλάδας (1939-1946)

Στη διάρκεια της Κατοχής, ο Καζαντζάκης παραμένει κυρίως στην Αίγινα, απομονωμένος, και στρέφεται προς τη σύνθεση μυθιστορημάτων. Το 1942, πηγαίνει στην Αθήνα, όπου συναντά το Σικελιανό μετά από είκοσι χρόνια, και ζητά από τον ομηριστή καθηγητή Κακριδή βιβλιογραφικά βοηθήματα για να μεταφράσει την ΙΛΙΑΔΑ. Μετά την αποχώρηση των Γερμανών, επιστρέφει στην πρωτεύουσα, που συγκλονίζεται από τις εμφύλιες συγκρούσεις, και αναπτύσσει πολιτική δράση. Υποβάλλει υποψηφιότητα στην Ακαδημία Αθηνών, αλλά αποτυγχάνει για δύο ψήφους, και εκλέγεται πρόεδρος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών.

Το καλοκαίρι του 1945 περιοδεύει στην Κρήτη ως μέλος της κυβερνητικής Επιτροπής Διαπιστώσεως Γερμανικών Ωμοτήτων. Το Νοέμβριο του 1945, στεφανώνεται την Ελένη Σαμίου και διορίζεται υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου στην κυβέρνηση Σοφούλη, αλλά τρεις μήνες αργότερα παραιτείται.

Αρχές του 1946, παρακολουθεί την παράσταση του έργου του “ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ” στο Βασιλικό Θέατρο και το Μάιο προτείνεται ως υποψήφιος για το βραβείο Νόμπελ μαζί με τον Άγγελο Σικελιανό.

Η αποδημία και η αναγνώριση (1946-1957)

Το καλοκαίρι του 1946 ο Καζαντζάκης αναχωρεί για την Ευρώπη οριστικά. Διαμένει για ένα διάστημα στην Αγγλία, προσκεκλημένος του Βρετανικού Συμβουλίου και στη συνέχεια εγκαθίσταται στο Παρίσι και διορίζεται φιλολογικός σύμβουλος στην UNESCO.

Το Μάρτιο του 1948, παραιτείται και εγκαθίσταται μόνιμα στην Αντίμπ της γαλλικής Κυανής Ακτής. Η τελευταία δεκαετία της ζωής του είναι εξίσου δημιουργική και έντονη. Έχοντας κερδίσει τη διεθνή αναγνώριση, γράφει μυθιστορήματα, θεατρικά έργα, μεταφράζει και ταξιδεύει.

Από το 1951, η υγεία του ολοένα και κλονίζεται. Χάνει το δεξί του μάτι, ενώ κατά καιρούς εισάγεται στην Πανεπιστημιακή Κλινική του Φράιμπουργκ για τη θεραπεία της καλοήθους λεμφοειδούς λευχαιμίας που τον ταλαιπωρεί.

Παρ' όλα αυτά, ξεκινάει την συνεργασία του με τον Κίμωνα Φράιερ, για τη μετάφραση της Οδύσσειας του στα αγγλικά. Το έργο του όμως προκαλεί αντιδράσεις από εκκλησιαστικούς κύκλους, που ζητούν τη εκχώρησή του.

Το τέλος

Τον Ιούνιο του 1957, ο Καζαντζάκης αφήνει την Αντίμπ και ξεκινά μαζί με την Ελένη και το ζεύγος Ευελπίδη για την Κίνα, προσκεκλημένος της κινέζικης κυβέρνησης. Μετά από ένα μήνα περιήγησης στη χώρα, φτάνουν αεροπορικώς στη Καντόν και ετοιμάζουν την επιστροφή τους μέσω Ιαπωνίας.

Ο Καζαντζάκης εμβολιάζεται για ευλογιά και χολέρα, αλλά παθαίνει μόλυνση και νοσηλεύεται στο Εθνικό Νοσοκομείο της Κοπεγχάγης. Καθώς επιδεινώνεται η κατάσταση του, μεταφέρεται στην πανεπιστημιακή κλινική του Φράιμπουργκ. Παρ' όλο που ξεπερνά την μόλυνση, προσβάλλεται από ασιατική γρίπη και πεθαίνει στις 26 Οκτωβρίου 1957 στο Φράιμπουργκ.

Η σορός του μεταφέρεται οδικώς από το Φράιμπουργκ στην Αθήνα και αεροπορικώς στο Ηράκλειο, όπου εκτίθεται σε λαϊκό προσκύνημα στον Άγιο Μηνά. Η κηδεία του γίνεται στις 5 Νοεμβρίου, στο κατάμεστο από κόσμο Ηράκλειο. Ενταφιάζεται στον προμαχώνα Μαρτινέγκο.

Στον τάφο του δεσπόζει ένας μεγάλος ξύλινος σταυρός από ακατέργαστους κορμούς και η επιγραφή «Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβούμαι τίποτα, είμαι λέφτερος».

Ο Καζαντζάκης έγραψε:

- Ποίηση: Οδύσσεια, Τερτσίνες κ.α
- Μυθιστορήματα: Ο Χριστός ξανασταυρώνεται, Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά, Ο Καπετάν Μιχάλης, Ο Τελευταίος Πειρασμός, Οι Αδελφοφάδες, Αναφορά στον Γκρέκο, Ο Βραχόκηπος, κ.α.
- Θεατρικά έργα, τραγωδίες: Προμηθέας Δεσμώτης, Προμηθέας Λυόμενος, Μέλισσα, Χριστός, Ιουλιανός, ο Παραβάτης, Νικηφόρος, Καποδίστριας, Χριστόφορος Κολόμβος, Βούδας κ.α
- Φιλοσοφία: Ασκητική και Συμπόσιον

3. Η υπόθεση του έργου μας «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται».

Στη Λυκόβρυση, ένα ελληνικό χωριό της Ανατολής, υπάρχει το έθιμο να γίνεται η αναπαράσταση των Παθών κάθε επτά χρόνια. Ο παπά-Γρηγόρης με τους προεστούς επιλέγουν τα πρόσωπα που θα λάβουν μέρος: το Χριστό θα υποδυθεί ο Μανολιός, ένας απλός βοσκός, τον Ιωάννη, ο Μιχελής, ο γιος του άρχοντα Πατριαρχέα, τον Ιούδα, ο Παναγιώταρος, τη Μαγδαληνή, η χήρα Κατερίνα.

Αργά το απόγευμα, καταφθάνουν πρόσφυγες από ένα άλλο χωριό, καταδιωγμένοι από τους Τούρκους. Ζητούν βοήθεια, αλλά ο παπά-Γρηγόρης τους διώχνει, λέγοντας ότι φέρνουν μαζί τους επιδημία χολέρας. Οι πρόσφυγες, με επικεφαλής τον παπά-Φώτη, καταφεύγουν στο άγριο βουνό της Σαρακήνας. Τους βοηθούν ο Μανολιός, ο Μιχελής, η Κατερίνα, ο Γιαννακός και ο Κωνσταντής (οι δύο πρώτοι θα υποδυθούν τους αποστόλους Πέτρο και Ιάκωβο).

Μετά από την επιλογή του στο ρόλο του Χριστού, ο Μανολιός αλλάζει μέρα με τη μέρα. Χωρίζει την αρραβωνιαστικιά του και αποφασίζει να φτάσει σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πνευματική, ψυχική και σωματική αγνότητα, με οδηγό τον παπά-Φώτη. Μάλιστα, στο πανηγύρι του προφήτη Ηλία υπερασπίζεται τους πρόσφυγες και μιλά για την αξία της αγάπης και του ελέους, προκαλώντας την αντίδραση των συγχωριανών του και την οργή του παπά-Γρηγόρη.

Στο μεταξύ πεθαίνει ο Πατριαρχέας και ο Μιχελής αποφασίζει να μοιράσει την περιουσία του στους πρόσφυγες. Όταν εκείνοι έρχονται στη Λυκόβρυση να παραλάβουν τα κτήματα, ο παπά-Γρηγόρης κηρύσσει το Μιχελή ανισόρροπο και ξεσηκώνει τους ντόπιους. Μετά το βίαιο θάνατο του αδελφού του στη σύγκρουση που ακολουθεί, ο παπά-Γρηγόρης υποδεικνύει στον αγά το Μανολιό ως υπαίτιο όλων των συμφορών. Πετυχαίνει την καταδίκη του και την παράδοση του στους εξαγριωμένους χωρικούς. Το φανατισμένο πλήθος συγκεντρώνεται στην εκκλησία, όπου ο παπά-Γρηγόρης αφορίζει τον Μανολιό και δίνει το σύνθημα στους πιστούς να τον εκτελέσουν μέσα στον ιερό χώρο.

3.1 Οι ήρωες του καλού :

Ο Μανολιός: Στο έργο του Ν. Καζαντζάκη παριστάνει ο Μανολιός ένα βοσκό τον οποίο επιλέγουν να υποδυθεί τον Χριστό στην αναπαράσταση των Παθών η οποία γίνεται κάθε επτά χρόνια. Ο Μανολιός είναι ένας νέος, ο οποίος πιστεύει πολύ στον Χριστό και είναι θεοσεβούμενος.

Επίσης, παρουσιάζεται ήπιος και ήρεμος άνθρωπος, μετρημένος, ντροπαλός, συνεσταλμένος, με ευγενική ψυχή , μεγαλείο και ήθος και γλυκομίλητος. Αυτός ο άνθρωπος θα πρέπει να υποστεί το βάρος του σταυρού επειδή ο θάνατός του θα σφραγίσει την ενότητα της κοινότητας. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η στάση του απέναντι στους πρόσφυγες της Σαρακήνας τους οποίους βοήθησε σε συνεργασία με τον Κωνσταντή, τον Μιχελή και τον Γιαννακό να κλέβουν τρόφιμα από το κελάρι του Πατριάρχη. Μέχρι το τέλος της ζωής του έμεινε υπέρ του δικαίου. Όλες τις φορές που είχε πάει να εξομολογηθεί στον παπά-Φώτη δεν υπήρχε κανένα μειονέκτημα για να απολογηθεί. Μέχρι το τέλος της ζωής του είχε για συντροφιά του το Ευαγγέλιο από το οποίο καθοδηγούνταν.

Ο Μιχελής: Ο Μιχελής ήταν ο γιος του Πατριαρχέα και θα έκανε ένα από τους καλύτερους μαθητές του Χριστού. Η ευγενική καταγωγή του αλλά και ο καταπιεστικός πατέρας του δεν τον εμπόδισαν να προσφέρει και ο ίδιος τρόφιμα στους πρόσφυγες της Σαρακήνας και έδωσε κ την περιουσία του αφού είχε χάσει τον πατέρα του. Ο χωρισμός του από την Μαριορή έφερε πολλές αντιδράσεις από τον κόσμο και όσο περνούσε ο καιρός η μοναδική του παρηγοριά ήταν το Ευαγγέλιο.

Ο Κωνσταντής: Ο Κωνσταντής είναι ο καφετζής του χωριού και θα υποδυθεί το ρόλο του απόστολου Ιακώβου. Επίσης ήταν φοβητσιάρης διότι δεν είχε ορθώσει ποτέ το ανάστημά του και αυτός ήταν ένας από τους ήρωες που διάβαζε το Ευαγγέλιο.

Ο Γιαννακός: Ο Γιαννακός είναι οπραματευτής κα αγγελιαφόρος του χωριού και αυτός θα υποδυθεί τον απόστολο Πέτρο. Έχει ιδιαίτερη αδυναμία στο γαϊδουράκι του καθώς τον συνοδεύει πάντα και παντού. Επίσης εξαπατήθηκε από τον γέρο-Λαδά. Μπορεί να είναι κάπως αφελής αλλά μετανοεί εύκολα. Τέλος κατάφερε να πάρει την εκδίκηση του καίγοντας το σπίτι του γέρο-Λαδά για τον λόγο ότι τον είχε χωρίσει από το γαϊδουράκι του.

Η χήρα Κατερίνα: Η Κατερίνα θα υποδυθεί την Μαγδαληνή. Η χήρα είναι ελκυστική επειδή προσελκύει όλους τους άντρες αλλά και στρουμπουλή. Παρότι είναι πολύ ελκυστική είναι καλόκαρδη και νοιάζεται για τον συνάνθρωπό της. Ο

πόθος της για τον Μανολιό την οδήγησε στην θυσία. Παρ' όλα αυτά ο Μανολιός ζήτησε να κρεμάσουν εκείνον ως αίτιο για τον χαμό του Γιουσουφάκι του Αγά. Είχε ομολογήσει ότι αυτή τον σκοτώσε για να σώσει τον Μανολιό.

Ο Χατζή-Νικολής: Είναι αδελφός του παπά-Γρηγόρη και ο δάσκαλος του χωριού. Είναι πολύ ήσυχος άνθρωπος και ταπεινός, αλλά φοβάται πάρα πολύ την αντίδραση του αδελφού του αφού δεν μπορεί να του εναντιωθεί. Επίσης ο δάσκαλος κάνει μία προσπάθεια να συμφιλιώσει τους Λυκοβρυσιώτες με τους πρόσφυγες με αποτέλεσμα να χάσει την ζωή του.

Ο παπά-Φώτης: Ο παπά-Φώτης έχει προστατευτικό ρόλο στο μυθιστορήματα αυτό και η συμπεριφορά του απέναντι από τους πρόσφυγες είναι πολύ φιλική και προστατευτική. Ο παπά-Φώτης έδωσε αγάπη στους πρόσφυγες, κουράγιο και δύναμη για να μπορέσουν να συνεχίσουν μια όμορφη ζωή.

3.2 Οι ήρωες του κακού:

Ο γέρο Λαδάς: Ο γέρο-Λαδάς ήταν συμφεροντολόγος, μικροπρεπής, τσιγκούνης και εκμεταλλευόταν οικονομικά τους συγχωριανούς του. Είχε μία κόρη η οποία όταν αρρώστησε δεν έκανε τίποτα για να τη γιατρέψει και από την τσιγκουνιά του την άφησε να πεθάνει. Δάνειζε λεφτά στους συγχωριανούς του μόνο με αντάλλαγμα και ήξερε να καρπώνεται τις περιουσίες των άλλων όταν δεν είχαν χρήματα. Άνθρωπος κενός χωρίς ευαισθησίες και στανισθήματα.

Άργοντας – Πατριαρχάς: Καταγόταν από αρχοντική οικογένεια και ήταν καλοθρεμμένος. Επίσης, ήταν ο πρώτος δημογέροντας της Λυκόβρυσης. Δεν δούλεψε ποτέ του γιατί ήταν πλούσιος, αλλά παρ' όλα αυτά δεν βοήθησε ποτέ κάποιον φτωχό. Όταν ο γιος του έδωσε τρόφιμα στους πρόσφυγες από το κελάρι τους αυτός θύμωσε πάρα πολύ και έγινε πολύ επιθετικός με τους πρόσφυγες που θεώρησε υπαίτιους για την αλλαγή της συμπεριφοράς του γιου του.

Παναγιώταρος: Ο Παναγιώταρος είναι ένας σκληρός και ανάποδος άνθρωπος, αλλά είχε κατά βάθος καλή καρδιά. Θα υποδυθεί τον Ιούδα και έχει εναντιωθεί σε αυτό το ρόλο. Παρ' όλο που είναι παντρεμένος, είχε κρυφή σχέση με την Χήρα Κατερίνα και επειδή πίστευε πως έχει σχέση με τον Μανολιό εξαγριωνόταν από τη ζήλεια του με αποτέλεσμα να τον σκοτώσει αυτός.

Παπά-Γρηγόρης: Ο παπά-Γρηγόρης είναι ένας καλοθρεμμένος και πληθωρικός ιερέας που δεν νοιάζεται για τους συνανθρώπους του. Αν και είναι ιερέας και κηρύττει το λόγο του Θεού που κάνει λόγο για αγάπη, ομόνοια και αλληλεγγύη των ανθρώπων ο ίδιος δεν δέχτηκε τους πρόσφυγες, ενώ θα έπρεπε να ήταν ο πρώτος που θα τους ελεήσει. Τέλος, ζηλεύει και φθονεί υπερβολικά τον παπά-Φώτη επειδή αν και είναι φτωχός, είναι πολύ ευγενικός, αληθινός και βοηθάει τον λαό του χωρίς να έχει κανένα συμφέρον.

4.Περιγραφή και ανάλυση φράσεων του βιβλίου:

- i. Και να αναστηθεί ο Χριστός όχι ποια στο περιούλιο της εκκλησίας παρά μέσα στην καρδιά μας:** Με αυτή τη φράση θέλει να μας δείξει πως πρέπει να είμαστε καλοί άνθρωποι, να μάθουμε να αγαπάμε, να συγχωρούμε αλλά και να σεβόμαστε τους γύρω μας.
- ii. Τους ρόλους που θα υποδυθούν οι ήρωες του βιβλίου τους υιοθετούν και στην ζωή τους:** Μετά από ένα ρόλο μπορείς να μάθεις πράγματα για τον εαυτό σου τα οποία δεν ήξερες ή ακόμα μπορείς να ταυτιστείς με τον ρόλο. Γι' αυτό η ήρωες θα πρέπει να προσομοιώνονται με τον ρόλο που τους δίνουν.

4.1 Μερικές φράσεις του βιβλίου:

- “Αυτό θα πει άνθρωπος: να πονάς, ν' αδικιέσαι, να παλεύεις, και να μην το βάζεις κάτω.
- Αν ήταν να με ρωτούσαν ποιος δρόμος πάει στον ουρανό, θ' απαντούσα: ο πιο δύσκολος.
- Μεγάλη κολυμπήθρα τα δάκρυα, παιδί μου...
- Θα βρούμε, εκεί που πάμε, το Θεό. Και θα τον βρούμε, όχι όπως τον παριστάνουν όσοι δεν τον είδαν ποτέ τους, ένα ροδομάγουλο γέρο, που κάθεται μακάρια σε πουπουλένια σύννεφα και προστάζει. Μα σα μικρή φωνή που τινάζεται από τα σωθικά μας και σηκώνει πόλεμο.
- Χαίρομαι, άνθρωπος είμαι, όταν μου τύχει ένα καλό, μα πιο πολύ χαίρομαι όταν πλακώσει η δύσκολη ώρα! Γιατί λέω: τώρα θα δείξεις, παπά-Φώτη, αν είσαι άντρας αληθινός ή κουνέλι.
- Όταν πολύ ησυχάσει το νερό, βουρκιάζει, όταν πολύ ησυχάσει η ψυχή, βουρκιάζει.
- Και στο πιο μικρό πετραδάκι, και στο πιο ταπεινό λουλούδι, και στην πιο σκοτεινή ψυχή, βρίσκετε ο ολάκερος ο Θεός.”

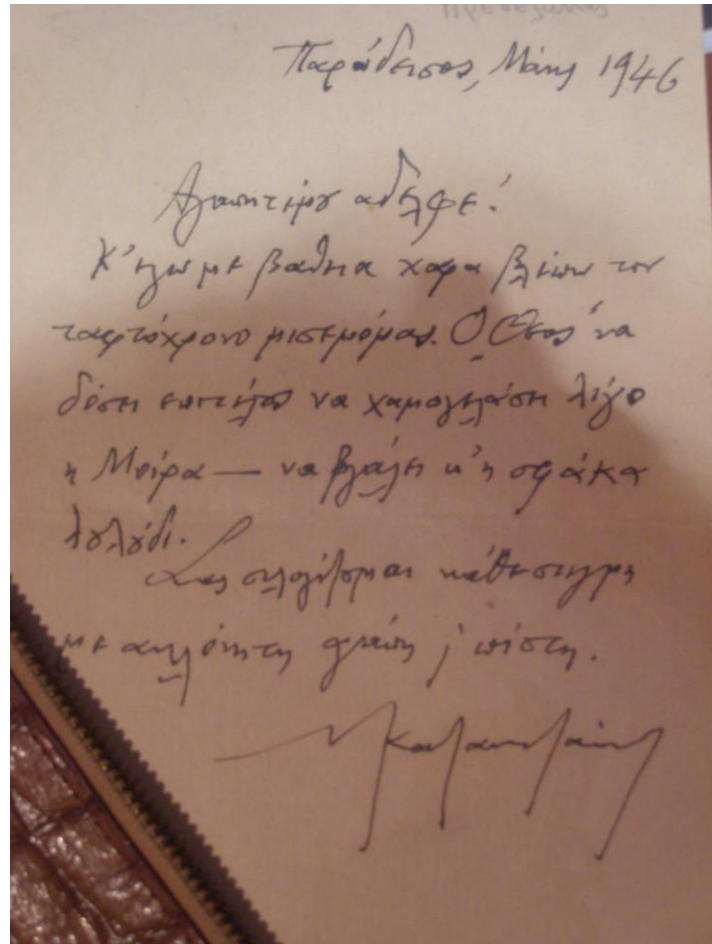
4.2 Αποφθέγματα του Καζαντζάκη:

«Αγάπα τον άνθρωπο γιατί είσαι εσύ»: Αν δεν αγκαλιάσεις, αν δεν εμπιστευτείς, αν δεν προσπαθήσεις, αν δεν παλέψεις για εσένα τον ίδιο δεν θα το κάνει κανένας άλλος. Στήριξε τον εαυτό σου, αγάπα τον, προστάτεψε τον και μοιράσου όλα τα παραπάνω συναισθήματα και με τους γύρω σου... Μόνο έτσι θα μπορέσεις να αγαπήσεις και να αγαπηθείς, να συγχωρέσεις αλλά και να σε συγχωρέσουν. Παραδέξου λάθη που έκανες και θα ξανακάνεις και αποδέξου και τα λάθη των άλλων, χάρισε ευκαιρίες για να σου χαριστούν και εσένα... Υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρχει αυτή η αμοιβαία σχέση... αρκεί να ξέρεις να την χειρίζεσαι και να την πιστεύεις... Αγάπα τους γύρω σου, αγάπα τον κόσμο σου, αγάπα τον άνθρωπο... γιατί πολύ απλά είναι εσύ.!

«Δεν ελπίζω τίποτα, δεν φοβάμαι τίποτα, είμαι λήπτερος»: Τη βρίσκουμε σχεδόν αυτολεξεί στον Κύπριο κυνικό φιλόσοφο Δημόνακτα, που ζούσε στην Αθήνα το δεύτερο αιώνα μ.Χ. Γνωστή είναι η προσπάθειά του για μια εσωτερική ανεξαρτησία. Κατά το Δημόνακτα ελεύθερος είναι αυτός που δεν ελπίζει τίποτα και δεν φοβάται τίποτα. Το ίδιο πράγμα επαναλαμβάνεται επίσης σχεδόν αυτολεξεί τον αιώνα του νεοελληνικού διαφωτισμού από τον ανώνυμο συγγραφέα της Ελληνικής Νομαρχίας. Ο ανώνυμος λέγει: «Ο μεν ελεύθερος λοιπόν ούτε ελπίζει ούτε φοβάται εις ό,τι μέλει να πράξει». Ο ίδιος ορισμός υπάρχει παράλληλα και στις Ινδίες που διατυπώνεται μ' ένα μύθο. Ο Βιργίλιος λέει ότι η μόνη ελπίδα που απομένει στον άνθρωπο είναι να μην έχει καμιά. «Ελευθερία δεν είναι να μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις, αλλά να θέλεις ότι μπορείς».

5. Επίλογος

Με την ολοκλήρωση της εργασίας μας θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι ο Νίκος Καζαντζάκης αποτέλεσε μια χαρισματική προσωπικότητα και μια εξαίσιση μορφή όχι μόνο για την ελληνική, αλλά και για την παγκόσμια λογοτεχνία. Στο πολύπλευρο έργο του προβάλλονται ήρωες που αγωνίζονται για ένα κόσμο πιο δίκαιο, πιο όμορφο και φωτεινό. Η ενασχόληση με το συγγραφικό έργο του υπήρξε μια απολαυστική, αν και δύσκολη πνευματική εμπειρία που άνοιξε νέους δρόμους στη σκέψη μας και μάς έδωσε πολύτιμα εφόδια και ιδανικά πολύτιμα για τη ζωή που ανοίγεται μπροστά μας. Επομένως, εμείς ως έφηβοι του 21^{ου} αιώνα μπορέσαμε να αντλήσουμε μοναδικά διδάγματα και αξίες για τη ζωή μας. Η διαρκής προσπάθεια, η ελεύθερη σκέψη και βούληση, η ευθύνη, η αγωνιστικότητα και ο «ανήφορος» που κυριαρχούν στο μυθιστορηματικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη θα αποτελέσουν ουσιαστικά εφόδια και στέρεες αρχές πάνω στις οποίες θα χτίσουμε τη ζωή μας.

Μουσείο Καζαντζάκη – Φωτογραφικό Υλικό

6. Βιβλιογραφία:

A. <http://el.wikipedia.org>

B. <http://www.kazantzakis-museum.gr>

Γ. <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=182998>

Δ. <http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=36>

E. <http://stigmes.gr/gr/grpages/articles/kazantzakis.html>